7/5160

T.C.
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI
(Ekonomik Araştırmalar Genel Müdürlüğü)

Sayı: B.02.1.HM.0.EKA-02.02-2/
Konu: Soru Önergesi Hk.

02.01.02* 00045

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI GENEL SEKRETERLİĞİNE

İlgi: Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı'nın 04.12.2001 tarihli ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-12446 sayılı yazısı

Aksaray Milletvekili Ramazan Toprak tarafından Devlet Bakanı Kemal Derviş'e tevcih edilen 7/5160-12359 sayılı yazılı soru önergesine ilişkin olarak hazırlanan cevap metni ilişikte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Dr. Kemal DERVİŞ
Devlet Bakanı

EK: 1 (5 Sayfa)

DAĞITIM:
Bilgi :
Başbakanlığa

7/5160

AKSARAY MİLLETVEKİLİ SAYIN RAMAZAN TOPRAK'IN DEVLET BAKANI SAYIN KEMAL DERVİŞ'E TEVCİH ETTİĞİ SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

SORU 1) 57. Hükümet Döneminde IMF ve Dünya Bankasınca ülkemize hangi tarihlerde ve ne miktarlarda krediler verilmiştir?

CEVAP: IMF ile üzerinde mutabakata varılan son Stand-by Düzenlemesi dahilinde IMF'den 1999 yılında 288.2 milyon ABD Doları, 2000 yılında 1,153 milyon ABD Doları Stand-by düzenlemesi ve 2,255.5 milyon ABD Doları Ek Rezerv Kolaylığı imkanından oluşmak üzere toplam 3,408.5 milyon ABD Doları tutarında imkan sağlanmıştır[1]. Ayrıca , 18 Ekim 1999 tarihinde 469.3 milyon ABD Doları tutarında deprem acil yardım kredisi sağlanmıştır.

2001 yılında ise IMF ile mutabakata varılan yenilenmiş Stand-by düzenlemesi çerçevesinde ülkemize, toplam 15.260 milyon ABD Doları tutarında kaynak sağlanmıştır. (Sözkonusu kaynağın 7.520 milyon ABD Doları Ek Rezerv İmkanı-Supplemental Reserve Facility dahilinde geri kalan tutarın ise Stand-by dahilinde temin edilmiştir). 2001 yılında temin edilen 15.260 milyon ABD Dolarlık tutarın giriş tarihleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır.

Stand-by Düzenlemesi Dahilinde Sağlanan IMF İmkanları

			(Milyon ABD DOLARI)	
	Orijinal Stand-by	**Ek Rezerv İmkanı**	**Yenilenmiş Stand-by**	**TOPLAM**
22 ARALIK 1999	288	-	-	**288**
29 NİSAN 2000	288	-	-	**288**
6 TEMMUZ 2000	288	-	-	**288**
22 ARALIK 2000	576	2.256		**2.832**
5 ŞUBAT 2001	288	1.128	-	**1.416**
15 MAYIS 2001	-	1.880	2.020	**3.900**
12 TEMMUZ 2001	288	752	522	**1.562**
3 AĞUSTOS 2001	288	752	522	**1.562**
28 KASIM 2001	-	752	2.372	**3.124**
SAĞLANAN KAYNAK TOPLAMI	**2,304**	**7,520**	**5,436**	**15,260**

[1] IMF'den temin edilen tüm kaynaklar ABD Doları, Euro, Japon Yeni ve İngiliz Sterlini'nden meydana gelen ve bir kaydi para birimi olan SDR cinsinden oluşmaktadır. SDR'ın diğer para birimleri karşısındaki değeri, kur değişimlerinden dolayı günlük olarak dalgalanmaktadır. Cevapta yeralan tüm tutarlar 1 SDR=1.3 ABD Doları kuru üzerinden hesaplanmış yaklaşık tutarlardır.

Aynı dönemde Dünya Bankasından sağlanan krediler aşağıda yer almaktadır.

57. Hükümet Döneminde Dünya Bankası'ndan Sağlanan Krediler

	KREDİLER	Tarih	Kredi Miktarı
1	Endüstriyel Teknoloji Projesi	Ekim 1999	155
2	İhracatın Finansmanı Projesi-(EFİL)	Ekim 1999	252.5
3	Marmara Depremi Acil Yen.Yap. Projesi- (MEER)	Kasım 1999	505
4	Deprem Acil Yardım Kredisi-(EERL)	Kasım 1999	252.5
5	Ekonomik Reform Kredisi (ERL)	Haziran 2000	759.6
6	Mali Sektör Uyum Kredisi (FSAL)*	Aralık 2000	777.8
7	Özelleştirme Sosyal Destek Projesi	Aralık 2000	250
8	Prog. Kamu ve Mali Sek.Uyum Kr.	Temmuz 2001	700
9	Prog. Kamu ve Mali Sek.Öz.Uyum Kr.	Temmuz 2001	400
10	Tarım Reformu Uygulama Projesi	Temmuz 2001	600
11	Sosyal Riskin Azaltılması Projesi	Kasım 2001	500
		TOPLAM	**5,152.4**

*Bu kredinin 385 milyon ABD dolarlık kısmı Program amaçlı Kamu ve Mali Sektör Uyum Kredisine dahil edilmiştir.

SORU 2) Bu kredilerin ödeme şartları nelerdir?

CEVAP:

IMF tarafından sağlanan kredilerin ödeme koşulları:

(i) Stand-by:

Stand-by düzenlemesi çerçevesinde temin edilen imkanların vadesi ilk 2 yıl 3 ayı geri ödemesiz dönemden oluşmak üzere toplam 4 yıldır. Ancak sözkonusu vade, ülke koşulları gözönüne alınarak 3 yıl 3 ayı geri ödemesiz dönemden oluşmak üzere 5 yıla uzatılabilmektedir. Geri ödemesiz dönemin bitiş tarihinden başlamak üzere temin edilen imkan üçer aylık dilimler halinde geri ödenmektedir.

IMF, ülkeler tarafından kullanılacak imkanlara düzenlemenin türüne göre belirli faiz oranları uygulamaktadır. Stand-by imkanın kullanımında, ülke kotasının %200'üne kadar (Türkiye'nin kotası 964 milyon SDR, yaklaşık 1.225 milyon ABD Doları kadardır) Normal Oran uygulanmaktadır. Kullanılan imkanların kümülatif bazda ülke kotasının %200'ünü geçen miktarları için Normal Oran + 100 baz puan, kotanın %300'ünü aşan kısım için ise Normal Oran + 200 baz puan uygulanmaktadır.

Normal Oran, SDR oranının önceden belirlenmiş bir oranda arttırılması suretiyle hesaplanmaktadır. Belirlenen oran mevcut dönem için % 17.6 olmakla birlikte, Fon tarafından değişime tabidir. SDR Oranı ise SDR sepetini oluşturan 4 para biriminin

(Euro, Japon Yeni, Ingiliz Sterlini, ve ABD Doları) para piyasalarındaki faiz oranlarının ağırlıklı ortalamaları alınarak haftalık olarak belirlenmektedir. SDR oranı 17 Aralık 2001 tarihi itibariyle % 2.25, normal oran ise SDR oranının %17.6 oranında artırılmasıyla elde edilen % 2.65'tir.

(ii) Ek Rezerv Kolaylığı (SRF):

IMF'den temin edilen Ek Rezerv Kolaylığı (SRF), piyasa güveninin sarsılmasıyla ortaya çıkan ödemeler dengesi güçlüklerini aşmayı amaçlayan kısa dönemli bir olanak olup, koşulları diğer imkanlardan farklıdır.

Ek Rezerv Kolaylığı dahilinde temin edilen imkanların vadesi ilk yıl ödemesiz, toplam 1 yıl 6 aydır. Ancak sözkonusu vade, ülke koşulları gözönüne alınarak 2 yıl ödemesiz 2 yıl 6 aya uzatılabilmektedir. Geri ödemesiz dönemin bitiş tarihinden başlamak üzere temin edilen imkan 2 eşit dilim halinde geri ödenmektedir.

Ek Rezerv Kolaylığı imkanının kullanımında IMF, ilk yıl için Normal Oran + 300 baz puan uygulamaktadır. İlk yıldan sonraki her altı ay için ise sözkonusu oran, 50 baz puan artmaktadır.

Dünya Bankası'ndan sağlanan kredilerin geri ödeme koşulları aşağıda yer almaktadır:

	KREDİLER	Kredi Miktarı (milyon USD)	Faiz Tipi/Oranı*	Vade Yapısı (Geri Ödemesiz Dönem +Geri Ödemeli Dönem)
1	Endüstriyel Teknoloji Projesi	155	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+12 toplam 17 yıl
2	İhracatın Finansmanı Projesi- (EFİL)	252.5	Değişken/ Libor + 0.75 %	3+4 toplam 7 yıl
3	Marmara Depremi Acil Yen.Yap. Projesi- (MEER)	505	Değişken/ Libor + 0.75 %	3+12 toplam 15 yıl
4	Deprem Acil Yardım Kredisi- (EERL)	252.5	Değişken/ Libor + 0.75 %	3+12 toplam 15 yıl
5	Ekonomik Reform Kredisi (ERL)	759.6	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+10 toplam 15 yıl
6	Mali Sektör Uyum Kredisi (FSAL)	777.8	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+12 toplam 17 yıl
7	Özelleştirme Sosyal Destek Projesi	250	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+12 toplam 17 yıl
8	Prog. Kamu ve Mali Sek.Uyum Kr.	700	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+12 toplam 17 yıl
9	Prog. Kamu ve Mali Sek.Öz.Uyum Kr.	400	Değişken/ Libor + 4 %	3+2 toplam 5 yıl
10	Tarım Reformu Uygulama Projesi	600	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+12 toplam 17 yıl
11	Sosyal Riskin Azaltılması Projesi	500	Değişken/ Libor + 0.75 %	5+10 toplam 15 yıl
*Dünya Bankası borçlanma maliyetine göre 6 aylık dönemler için tespit edilmektedir.				

SORU 3) Bu krediler arasında hibe krediler var mıdır?

CEVAP:

Sözkonusu tarihler itibariyle Uluslararası Para Fonu'ndan hibe niteliğinde sağlanmış bir kaynak bulunmamaktadır. Dünya Bankası'ndan sağlanan hibelere ilişkin tablo aşağıda yer almaktadır.

57. Hükümet Döneminde Dünya Bankası'ndan Sağlanan Hibeler

ABD Doları	**Tarih**	**Hibe Miktarı**
Elektrik Piyasası Yeniden Yapılandırma*	Aralık 2001	588,000
Program Amaçlı Mali Sektör Uyum Hibesi PFSAL	Ekim 1999	1,250,000
Kültürel Miras (Japon Hibesi)	Mart 2000	420,000
Biyoçeşitlilik (GEF)	Haziran 2000	8,200,000
Gaz Sektörü Yen .Yapılandırma	Ekim 2000	724,000
Orta Öğretim (Japon Hibesi)	Mart 2001	286,000
Sosyal Risk Önleme (Japon Hibesi)	Ağustos 2001	580,000
Tarımsal Kirliliğin Kontrolü (GEF)	Eylül 2001	300,000
Toplam Hibe Tutarı		**12,348,000**
* Ayni olarak kullanılmaktadır.		

SORU 4 ve 5) Aynı döneme ilişkin gerek IMF ve gerekse Dünya Bankası'na ödenen anapara ile faiz borçları ne kadardır? 01.05.1999 tarihinden önceki döneme ilişkin olmak üzere gerek IMF ve gerekse Dünya Bankası'na karşı kredi borçlarımız (anapara) ile faiz borçlarının ayrı ayrı toplamları nelerdir?

IMF'ye Ödemeler

	TOPLAM*		(ABD Doları)
Tarih	**Kullanım**	**Geri Ödeme**	**Faiz Ödemeleri ve Üyelik Kesintileri**
2001	11,563,708,000	0	267,212,929.1
2000	3,408,704,000	85,312,500	51,668,376.5
1999	758,186,000	273,243,750	10,881,395.2
1998	0	214,012,500	23,756,233.8
1997	0	26,081,250	27,424,124
1996	0	0	26,594,652.5
1995	292,500,000	0	20,917,756.6
1994	306,150,000	0	3,458,731.9
1990	0	47,125,000	3,655,821
1989	0	241,515,625	22,731,915.7
1988	0	417,218.750	52,735,047.3
1987	0	447,490,270.5	81,958,513
1986	0	416,418,028	135,434,860.6
1985	0	321,778,064.4	205,732,495.8
1984	219,375,000	274,044,470.7	226,492,359.6

*Yukarıdaki tabloda yer alan tüm tutarlar 1 SDR=1.3 ABD Doları kuru üzerinden hesaplanmış yaklaşık tutarlardır.

1995- 2001 Aralık döneminde yıllar itibarıyla Dünya Bankası Kredilerinin Anapara ve Faiz Ödemeleri (USD)

YILLAR	ANAPARA	FAİZ	TOPLAM
1995	863,275,713	375,046,769	**1,238,322,482**
1996	789,325,162	319,937,274	**1,109,262,436**
1997	684,151,333	256,941,527	**941,092,860**
1998	638,349,019	810,287,629	**1,448,636,648**
1999	577,737,358	215,869,477	**793,606,835**
Ara Toplam	*3,552,838,585*	*1,978,082,676*	***5,530,921,261***
2000*	457,382,108	215,182,800	**672,564,908**
2001-Aralık *	423,310,342	260,787,059	**684,097,401**
TOPLAM	**4,433,531,035**	**2,454,052,535**	**6,887,583,570**

*NOT : 57. Hükümet döneminde sağlanan Dünya Bankası kredileri için geri ödemesiz dönem henüz tamamlanmadığından anapara geri ödemesi henüz başlamamıştır.